

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۴۰۶

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۴۰۶، «حظر» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «حظر» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «حظر» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۴۰۶
ریشه	حظر
تعداد تکرار	۳
تعداد مشتقات	۳
تعداد ریشه مرتبط	۱۱

فهرست مشتقات

۱. الْمُحْتَظِر (۱) ۲. مَحْظُوراً (۱) ۳. يَحْضُرُونَ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اولاء (۲) ۴. صیح (۱) ۶. عوذ (۱) ۸. کون (۲) ۱۱. وحد (۱)
۲. ربب (۳) ۵. عطو (۲) ۷. کلل (۱) ۹. مدد (۱)
۳. رسل (۱)

فهرست آیات

۱. {الإسراء - ۲۰} كَلَّا نُمِدُّ هُوْلَاءَ وَهَؤُلَاءَ مِنْ عِظَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عِظَاءِ رَبِّكَ **مُحْظَوْرًا**
۲. {المؤمنون - ۹۸} وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ **يَحْضُرُونِ**
۳. {القمر - ۳۱} إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ **الْمُحْتَضِرِ**